

Sosiaali- ja terveysministeriö/
kirjaamo
kirjaamo@stm.fi

1.11.2019

kirsi.paivansalo@stm.fi

Viite: STM/2505/2019 ja STM64:00/2019

**AKAVAN SAIRAANHOITAJAT JA TAJA RY:N LAUSUNTO LUONNOKSESTA
HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI AIKUISKOULUTUSETUUKSISTA
ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA**

Työmarkkinakeskusjärjestöjen aloitteesta ehdotetaan uudistettavaksi soviteltua aikuiskoulutustukea ja palkansaajan sekä yrittäjien aikuiskoulutustuen määräytymistä koskevia säännöksiä. Esitys lain muuttamisesta on erittäin ajankohtainen.

Esityksen tavoitteena on vastata työelämän muutosten edellyttämiin osaamisen päivittämiseen ja jatkuvaan kehittämiseen. Palkansaajille avataan mahdollisuus opiskella työn ohella aikaisemman päätoimisen opiskelun lisäksi. Monimuotoiset koulutusmahdollisuudet tukevat esitystä. Aikuiskoulutustuen myöntämisen perusteiden muuttaminen opintojen kestosta opintosuoritusperusteiseksi mahdollistaa aiempaa paremmin opintojen ja työn yhdistämisen sekä uusien ryhmien tulon aikuiskoulutustuen piiriin. Naisvaltaisella sosiaali- ja terveysalalla osa-aikainen opiskelumahdollisuus voisi vähentää työvoimapulaa, vaikka toisaalta osa-aikaisiin sijaisuuksiin voi olla vaikeampi saada sijaisia kuin pitkäaikaisiin palkattomiin opintovapaisiin. Tavoitteet ovat lähtökohtaisesti kannatettavia.

Aikuiskoulutustukea haettaisiin pääsääntöisesti sovitellusti eikä täysimääräisenä. Tämä heikentää palkattomalla opintovapaalla olevien täysimääräistä tukea saavien aikuiskoulutustukea aikaisempaan verrattuna. Ehdotuksen mukaan täysimääräistä aikuiskoulutustukea saavan korvausprosentti alenisi nykyisestä 45 %:sta 42 %:iin. Naisvaltaista jäsenistöämme heikennys koskisi eniten aikuiskoulutustuen pienentyessä tulotason ollessa 3000 – 4500 euroa kuukaudessa. Vähennys olisi noin 126 euroa tukikuukaudessa, mitä emme voi kannattaa. Samalla esitetään, että aikuiskoulutustuen määrän ollessa tukikuukautena alle 100 euroa, tukea ei maksettaisi kuin erikseen haettaessa. Opintojen aikana tulot ovat muutenkin pienet, joten tuet täytyy maksaa ilman erillistä hakemusta myös alle 100 euroa kuukaudessa saaville. Erityisen tärkeää tämä on matalapalkkaisille ryhmille, joita esityksellä tavoitellaan opiskelemaan aikuiskoulutustuella.

Aikuiskoulutustuen ehtona esityksen mukaan on 4 tai 2 opinto- tai osaamispisteen suorittaminen tukikuukautta kohden. Yrittäjien 2 opinto- tai osaamispisteen suorittaminen tukikuukautta kohden on perusteltua. Todellisten opintosuoritusten seuranta kuukausittain on haasteellista,

koska suoritusmerkinnät rekisteriin laahaavat jäljessä. Opintosuoritusten arviointi pidemmällä aikavälillä joko lukukausittain tai lukuvuosittain tai lyhyempien koulutuksien osalta tavoiteajan puitteissa on perusteltua.

Aikuiskoulutustukipäätöksen perusteella tulisi voida maksaa tuet kuukausittain palkattomalla opintovapaalla oleville ilman erillistä kuukausittaista hakemusta, mikä vähentäisi kuukausittaisten hakemusten määriä. Mikäli hakija tekisi töitä, hänen tulisi ilmoittaa muutoksesta tukien maksatukseen.

Akavan sairaanhoitajat ja Taja ry kannattaa lähtökohtaisesti ajankohtaista aikuiskoulutustuen lakimuutosesitystä. Kannatamme aikuiskoulutustuen perusteiden muuttamista opintojen kestosta opintosuoritusperusteiseksi ja opintojen ja osa-aikatyön yhdistämismahdollisuutta. Sen sijaan aikuiskoulutustuen vähentäminen naisvaltaisen sosiaali- ja terveysalan suurimman käyttäjäryhmän osalta on huolestuttavaa. Aikuiskoulutustuen uudistuksen vaikutuksia tulee seurata ja arvioida säännöllisesti.

Helena Vertanen
puheenjohtaja

Kukka Junno
toiminnanjohtaja